

1. Aarg.

Okt. 1917

Klingens Redaktion
Edv. Glæselsvej 1
Tlf. Gth. 1870x

Klingen koster 12 Kr.
om Aaret, 1,50 Kr.
enkelt Hefte

No 1

INDHOLD

Fotografi af Jens Adolf Jerichau

Jens Adolf Jerichau, Af Axel Salto

Menneskene søger Varsler. Fot. efter Jerichau

Zahrtmann. Af S. Danneskjold-Samsøe

September. Digt af Otto Gelsted

„De hellige 3 Konger og den babyloniske Skøge“.

Original Radering af J. A. Jerichau

Den hellige Georg og Drageløven.

Fot. efter Jerichau

Monumentale Gobelin'er. Af V. Wanscher

Gobelin. Fotografi

Noter. Af Aramis

Jens Adolf Jerichau.

($\frac{1}{12}$ 1890 - $\frac{16}{9}$ 1916)

I Sommeren 1916 tilbragte jeg to Maaneder med Jens Adolf Jerichau i Paris. Det var en forunderlig Tid.

Vi gik omkring paa Montparnasse ved Dag og Nat. Samtalen snoede sig i Labyrinter af Mystik. Vore egne Fortællinger henrev os, vi fandt en Glæde ved faretruende Sætninger og fantastisk klingende Ord. Jerichaus Trang til Pragt kunde udløses ved den blotte Lyd af sælsomme Navne. Jeg forsøgte at dæmme op med Kendsgerninger, men blev revet over Ende i Bruset.

Vi spillede Kort ved Marneflodens Bred halve Dage ad Gangen og saa Sommerkyerne komme og gaa. Vi kastede med Sten, mens vi talte om vor Berømmelse.

Ved Bordet udfoldede Jerichau alle Charmer; selv den utilgængelige Vollard maatte give sig for hans glade Paagaahenhed, naar vi kom fra Frokost. Vor Tilværelse var en lang letsindig Solskinsdag. Og saa arbejdede vi.

I rue Notre Dame des champs boede vi over hinanden i et Hus, der laa trukket dybt tilbage fra Gaden med en lille Have foran. Jeg husker den sure Have med Bænken og den grønne Stenfigur, hvor Solen aldrig naaede. Den 14. Juli, Bastilledagen, begyndte vi at radere, opstemte ved Troppernes Indtog og den krigerske Musik, og et Raseri efter Raderinger besatte os. Ved Daggry gik vi ned paa Bænken og ridsede i Kobberpladen med Livet i Hænderne. Vi stod paa Spring og snappede Syren fra hinanden, skændtes om Gasapparatet.

Snart forlod han Raderingerne og kastede sig over store Arbejder, skønt han samtidig led af voldsomme Tandsmerter, som hævede hele Ansigtet.

Hæcuba og Susanne i Badet blev til her, haardnakket og slidsomt. Jerichau elskede at blive ved, til Figurerne laa urokkelig fast, ligesom nedfældet i Farven. Disse Ting vil med Tiden faa en vidunderlig Stoflighed. De sidste Billeder: »De hellige tre Konger og den babyloniske Skøge« og »Dante« stod efterladt ufuldførte, rene og stærke rundt om hans Leje. —

Vi sænker Fanerne for dig, Jens Adolf. Du hviler under dit Værks Hvælving. Din Sjæls brusende Kaos er faldet til Ro. Nu samtaler du under de himmelske Palmer med hellige Mænd, og om din Pande straalers Glansen af evig Ungdom.

Axel Salto.

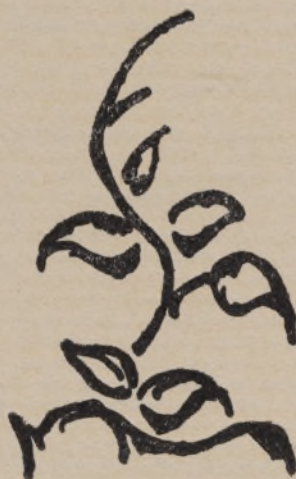
ZAHRTMANN

Idet »Klíngen« drages første gang, vendes den hilsende mod den nylig bortgangne, aandsfrænden.

Zahrtmann var ungdommens ven. »Ungdommen har altid ret,« sagde han. Han nærrede sig af ungdommen, af dens friskhed og initiativ, dens nye synspunkter. Og ungdommen, der søgte ham og søgtes af ham, var ham tillige et arbejdsstof, det bedste af alle: han smæltede stoffet i sine følelsers og idealers varme og bearbejdede det utrætteligt med sin viljes og sine formaals hammer. Han snobbete ikke for ungdommen, som det siden er bleven skik, han tugtede, derfor hjalp han. I hans øjne var forkælelse den værste gift. Han opdrog karakteren fuldt saa meget som fagmanden. Hans forstaaelse af nyere kunst var subjektiv og tilfældig, uden synderlig føling med de teorier, der ligge til grund for den. For hans generation var kunstværket de mange forskellige faktorerens samvirkende aktion: formen, farven, rummet, tegningen, alt forenet i samme billede. Den explosion, der spredte alle disse faktorer ud paa hver sit lærred og derved gav mulighed for nye, uanede konsekvenser indenfor hvert enkelt omraade, var ham ikke hjemlig, hans faglige hjælp var jo kommet det forudgaaende slægtled tilgode. Men hvor andre vendte sig rasende mod, hvad de ikke forstod, der forholdt han sig spørgende, receptiv.

Zahrtmann var altid indstillet paa berigelse.

S. Danneskjold-Samsøe.

SEPTEMBER

Af Otto Gelsted.

Traverne staar tunge og lodne
som en Drift vældige Okser.

Køer græsser
ved Bredden af Havet
og ligger langt borte
som et Baand over Bakken.
Luften er lysende klar.

Sorte Brombær langs Vejene!
Og inde i Skovens Dyb
skinner de hvide Blækhatte
som Vokslys i Mørket.

Jord og Hav vælder over af Frugtbarhed.
I Haverne det dumpe
Fald af Gravenstener,
der eksploderer af Saft mod Jorden.
Store Laks, paa Vej efter en Aa,
løber i Fiskerens Garn.

Havren køres ind,
og Dværgmusens Unger,
der ikke er større end en Negl,
røde, haarløse og med blaa Pletter til Øjne,
rives op af deres Rede i Kornet.

Edderkopperne er ude at flyve,
der gaar som en Maanebro over Marken
af Solen, der spejler sig i deres Spind.

Vældige hvide Skyer
sejler hen over Verden.
Dagen skrider,
og nu staar Møllerne stille.
Jorden drejer ind i Mørket,
og Karlsvognen svinger frem
over sorte og susende Træer.

Aa, at gaa Vinteren imøde
som en Mark fuld af Frø —
at gaa ind i Natten
som en Himmel, hvis blaa Muld
er fuld af tindrende Stjerner —
at dø som en Dag i September
mættet af Liv og Lys!

MONUMENTALE GOBELIN'ER

I Kunstindustrimuseet — om nogen Tid tilgængelige for Offentligheden — findes for Tiden fremlagte nogle smukke og særdeles velbevarede Gobelin'er, som Architect Egil Fischer har bragt hertil fra Spanien. Dels en Serie af Skovbilleder med Rammer af Skjolde og Feston'er, hvilke ypperlige Stykker allerede er solgte; dels en meget stor Fremstilling af en Rytter foran Indgangen til en Slotshave, indrammet i en rig Karyatidekomposition, et Arbejde, som det vil være af Betydning at kunne bevare for Landet. Ved sin Størrelse, 6 Gange 6 Alen, og ved sin ejendommelige Særthed i Farvevirkningen er det fordringsfuldt, men saa meget interessantere som monumentalt Kunstværk. Nogle foretrækker maaske de førstnævnte Gobelin'er, hvis Farver, navnlig i Bordurerne, er saa smukke; efter min Mening har Ryttergobelin'en dog større Charme. Kompositionen til denne skyldes utvivlsomt en Kunstner af Rubens' Skole; Vævningen turde ligeledes være flamsk. Maaske har Tapetet haft en Pendant med Fremstillingen af Rytterens Frue.

Fra Rubens' brogede Kolorit i de færdige Billeder afviger denne Gobelin's lyse og enkle Farver; Virkningen er holdt indenfor den Farveskala, som findes i Undermaling til Billeder, væsentligt i brunlige og gullige Toner, til hvilke er føjet Grønt i mange Nuancer og enkelte dybblaa Pletter som af store indsatte Lapis Lazuli. Denne Harmoni, hvori Blaafarve og Gult synes at udelukke alle røde Farver, fandt Julius Lange karakteristisk for de gamle persiske Løvefriser i Louvre, og han kaldte den ogsaa i andre Tilfælde »den kongelige«.

Det lønner sig at gennemgaa Farvevalget, Linjeføringen, Sammenspillet af Ornamentik, Figurer og Landskab i Helheden. Den store Rigdom viser sig i alle Forhold at være betinget af, at hver enkelt Del har sin Betydning, som fører videre til noget andet. Derigennem paakalder Gobelin'en vor Underbevidsthed, gør Synet drømmerisk, forvandler Realiteterne til æsthetiske Værdier.

Denne Rytter paa sin brunlige Hest foran Muren til en eventyrlig Have er klædt i et blegt guldvirket Stof, der ved første Øjekast synes lidet festligt, men som netop gør Rytteren let. Alt som vi ser paa denne centrale Farve, følger vort Blik tillige ubevidst Retningen af Hestens Forben mod Aabningen i Muren, og vi slaas af det stærke blaa Skjold over denne, og Øjet skynder sig at genfinde en tilsvarende blaa Plet i Rammens nøjagtige Midte foroven. Nu er der skabt Kontrast til det

blege gule. Imellem disse Farver myldrer da med en Selvfølgelighedens Ynde de talrige grønne Farver i Træerne og Bladhanget over Muren, holdt igen af Stenenes og Stenrammens graabrune blege Farver og klingende ud i den fine lyseblaa Himmel, hvis Farve næsten er hvid. Dertil kommer saa en mere raffineret Virkning af klare Farver særlig af rent Guld i Ornamenterne til højre i Rammen, et Guld der føres opad af en slyngende grøn Guirlande og bliver til et Overflødighedshorn med Frugter; Farverne føres indover Træerne som en gylden Strøm, og inde i den grønblaa Skygge af Træerne sidder paa Muren en Paafugl af Guld og Sølv med smaa Lapis Lazuli Øjne paa Halen.

— — Et Genskær af en Mur udenfor Salen lyser op paa Gobelin'ens vatrede Flade, kalder det fine Guld frem, gør Bevægelsen i Rytteren levende, og forsvinder igen. Man føler, at Tiden kan glide fra En ved Betragtningen, fordi der virkelig er noget drømmende i denne Helhed.

Gid den lykkelige Besidder maa kunne udnytte Skønheden paa værdig Maade.

Vilhelm Wanscher.

NOTER

Foragt ikke de Muligheder, du har tilbage, tænk ikke: nu har jeg sovet Tiden bort og naar ikke til Vejens Ende — blot begynd at gaa, se dig ikke tilbage, lad dig ikke lokke til Siderne, blot gaa og gaa!

Mystik kommer af græsk *myein*, der betyder »at lukke sig« og bruges om Øjnene.

Den indiske Filosofis Ideal *Dammikasuta*, »Sindets Havblik«, den stumme, fuldkommen klare, i sig selv hvilende Lykke, er ogsaa den europæiske Filosofis højeste Lykkebegreb — Spinozas *Hilaritas*, Nietzsches *Heiterkeit*.

Som man hypnotiserer sig ved at stirre paa en skinnende Ting, saaledes driver Mystikeren sig op til Ekstase ved at stirre paa Idéen om Gud.

Om det kinesiske Maleris legendære Stormester berettes, at han ikke er død, men blevet borte i et Landskab, han har malet.

Aramis.

DER STURM

Vi gør opmærksom paa en Udstilling, som de Kunstnere, der er knyttet til det tyske Kunsttidsskrift »Der Sturm«, har aabnet i Kunstnerkabaretten Edderkoppens Lokaler.

Udstillingen er interessant, men giver dog ikke noget fyldestgørende Billede af Gruppens betydeligste Kunstnere.

Kandinsky har to udmærket smukke Akvareller: Den blaa Ridder 2 og Akvarél 4. Hans lidenskabelige og konsekvent gennemførte Ornamentik betegner Fremvisningens kunstneriske Kulmination. Franz Marc er daarligt repræsenteret. Ved Siden af Kandinsky's rene Stil synes han lidt udvendig.

Af de øvrige Navne kan fremhæves Henrik Kampendonk, Nell Walden og Paul Klee.

CHR. CATO
BOG- OG STENTRYKKERI
KØBENHAVN